

Το Think Tank του Σέρλοκ Χολμς: Εξιχνιάζοντας τα Μυστήρια του Λονδίνου

Δημιουργός	Κωνσταντίνα Σάιτ
Βαθμίδα – Τάξη	Α΄ Γυμνασίου
Γνωστικό αντικείμενο	Νεοελληνική Λογοτεχνία, Δημιουργική Γραφή
Διδακτικό πλαίσιο	Διδασκαλία του αυτοτελούς λογοτεχνικού βιβλίου «Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς», στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών για τη Λογοτεχνία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Διδακτική διάρκεια	12–13 διδακτικές ώρες

1. Σκεπτικό Διδακτικής Παρέμβασης

Η διδασκαλία του αστυνομικού αφηγήματος στην Α΄ Γυμνασίου προσφέρει ένα προνομιακό πεδίο ανάπτυξης της αναγνωστικής εμπλοκής των μαθητών και μαθητριών, καθώς το είδος ενεργοποιεί μηχανισμούς περιέργειας, πρόβλεψης και λογικής επεξεργασίας που ανταποκρίνονται στα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας. Η μορφή του Σέρλοκ Χολμς λειτουργεί ως πρότυπο ορθολογικής σκέψης και τεκμηριωμένης ερμηνείας της πραγματικότητας, προσφέροντας έναν γόνιμο συμβολικό άξονα γύρω από τον οποίο οργανώνεται όλη η διδακτική πορεία.

Το παρόν σενάριο αξιοποιεί τη μέθοδο της συναρμολόγησης (Jigsaw) και την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, μετατοπίζοντας τη μαθησιακή διαδικασία από την παθητική πρόσληψη στην ενεργητική οικοδόμηση της γνώσης. Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναλαμβάνουν τον ρόλο «ειδικών» σε επιμέρους αφηγήματα και λειτουργούν ως φορείς γνώσης εντός της μαθησιακής κοινότητας, μια διαδικασία που ενισχύει τόσο την ατομική υπευθυνότητα όσο και την αλληλοϋποστήριξη των μελών της ομάδας, που αποτελούν δύο βασικές αρχές της συνεργατικής μάθησης.

Η επιλογή των τριών διηγημάτων του σχολικού εγχειριδίου («Το μπλε πετράδι», «Η κορδέλα με τις βούλες», «Το σμαραγδένιο στέμμα») εξασφαλίζει ποικιλία αφηγηματικών τύπων (μυστήριο, θρίλερ, κοινωνικό δράμα), επιτρέποντας τη συγκριτική και συνθετική προσέγγιση του αστυνομικού είδους. Παράλληλα, η εναλλαγή στο ύφος και στην ένταση των τριών ιστοριών δίνει στους μαθητές και τις μαθήτριες τη δυνατότητα να αντιληφθούν τη σχετική ελευθερία και ταυτόχρονα τη σταθερή δομική μορφή που διέπει το είδος.

Ως εκ τούτου, το σενάριο σχεδιάστηκε με γνώμονα τις αρχές της ομαδοσυνεργατικής μάθησης, την ανάγκη ενσωμάτωσης της δημιουργικής γραφής ως μέσου βαθύτερης κατανόησης της λογοτεχνίας, την πρόβλεψη πιθανών διδακτικών δυσκολιών και την παροχή δομημένων εργαλείων υποστήριξης, ώστε η διδασκαλία να παραμένει προσβάσιμη σε ετερογενή τμήματα.

2. Σκοπός και Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σε επίπεδο γνώσεων, το σενάριο επιδιώκει οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν τα βασικά δομικά στοιχεία του αστυνομικού αφηγήματος, όπως το αίνιγμα, την έρευνα, τα τεκμήρια και τη λύση, και να εξοικειωθούν με βασικούς όρους του είδους, όπως το θύμα, ο δράστης, το κίνητρο, η ένδειξη και η πλάνη.

Επιδιώκεται επίσης να αναγνωρίσουν τον ρόλο του αφηγητή (Γουάτσον) ως διαμεσολαβητή της αφήγησης, αντιλαμβανόμενοι/ες πώς η επιλογή αφηγηματικής οπτικής γωνίας διαμορφώνει το αίσθημα του μυστηρίου.

Σε επίπεδο δεξιοτήτων, αναμένεται οι μαθητές να αναπτύξουν δεξιότητες αναγνωστικής κατανόησης και ερμηνείας, να καλλιεργήσουν την ικανότητα επαγωγικού συλλογισμού μέσα από τη συστηματική ανάλυση τεκμηρίων, να συνεργάζονται αποτελεσματικά για την παραγωγή συνεκτικού αφηγηματικού λόγου και να μετασχηματίζουν πληροφορίες από ένα κειμενικό είδος σε άλλο, όπως από την αφήγηση στον «φάκελο υπόθεσης».

Σε επίπεδο στάσεων, το σενάριο ενθαρρύνει τους μαθητές να εκτιμήσουν τη σημασία της τεκμηριωμένης σκέψης, να αναπτύξουν παρατηρητικότητα και κριτική στάση απέναντι στα δεδομένα και να εμπλακούν δημιουργικά με τη λογοτεχνία, βιώνοντας την ανάγνωση όχι ως παθητική κατανάλωση αλλά ως ενεργό διανοητική διαδικασία.

3. Οργάνωση Διδασκαλίας και Υποδομή

Η τάξη οργανώνεται σε έξι ετερογενείς ομάδες των 4–5 μαθητών/ητρίων, με κριτήρια σύνθεσης που εξισορροπούν το αναγνωστικό επίπεδο, τον βαθμό συμμετοχικότητας και τις κοινωνικές δυναμικές του τμήματος. Ο αριθμός των ομάδων εξαρτάται, ευλόγως, από τον αριθμό των μαθητών/τριών που απαρτίζουν το συγκεκριμένο τμήμα.

Το βασικό διδακτικό υλικό περιλαμβάνει το σχολικό βιβλίο «Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς», τα φύλλα εργασίας του «Φακέλου Υπόθεσης» και, όπου υπάρχει διαθέσιμη υποδομή, ψηφιακά εργαλεία συνεργασίας και δημοσίευσης (π.χ. Google Slides, Padlet, σχολικό ιστολόγιο, Book Creator). Εναλλακτικά, χρησιμοποιείται έγχαρτο υλικό όπως φύλλα Α3, χαρτόνι κ.λπ.

Εντός κάθε ομάδας οι ρόλοι των μαθητών/τριών παραμένουν σταθεροί ή εναλλάσσονται συστηματικά κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού, ώστε όλοι/ες οι μαθητές/ήτριες να βιώσουν διαφορετικές λειτουργίες συνεργασίας: ο συντονιστής φροντίζει για την τήρηση του χρόνου και τη ροή της συζήτησης, ο/η αναλυτής/ύτρια στοιχείων επεξεργάζεται τα τεκμήρια του κειμένου, ο/η χρονολόγος αποτυπώνει την ακολουθία των γεγονότων, ο/η γραμματέας καταγράφει τα συμπεράσματα της ομάδας και ο/η εκπρόσωπος παρουσίασης αναλαμβάνει την προφορική ή ψηφιακή παρουσίαση του τελικού προϊόντος. Η συστηματική εναλλαγή ρόλων λειτουργεί και ως μηχανισμός διαφοροποίησης, καθώς επιτρέπει σε κάθε μαθητή/ήτρια να αναδειχθεί μέσα από τον ρόλο που ταιριάζει καλύτερα στο δικό του μαθησιακό προφίλ.

4. Αναλυτική Διδακτική Πορεία

Α΄ Φάση: Εισαγωγή και Επεξεργασία διηγημάτων (1^η –4^η ώρα)

Η πρώτη διδακτική ώρα αφιερώνεται στην εισαγωγή στο αφηγηματικό σύμπαν του Χολμς. Διερευνώνται οι πρότερες γνώσεις των μαθητών για το αστυνομικό λογοτεχνικό είδος μέσα από ελεύθερη συζήτηση, ενώ ακολουθεί δραστηριότητα παρατηρητικότητας, π.χ. παρατήρηση και σχολιασμός εικόνας, που εισάγει βιωματικά τη λογική της παρατήρησης-συμπεράσματος, πριν ακόμη διαβαστεί το πρώτο κείμενο. Η ώρα ολοκληρώνεται με σύντομη παρουσίαση του χαρακτήρα του Χολμς και της εποχής του.

Στους μαθητές και τις μαθήτριες ανατίθεται ως εργασία για το σπίτι η ανάγνωση ενός από τα τρία διηγήματα. Εναλλακτικά, θα μπορούσαν να ακούσουν το βιβλίο από σχετική εφαρμογή audiobook ή να δουν τα αντίστοιχα αφηγηματικά βίντεο (βλ. δικτυογραφία) με ή χωρίς διαδραστικά στοιχεία.

Από τη 2η έως την 4^η διδακτική ώρα πραγματοποιείται η πρώτη ανάλυση των διηγημάτων: οι μαθητές και οι μαθήτριες χωρίζονται σε ομάδες με βασικό κριτήριο το διήγημα που τους έχει ανατεθεί να αναγνώσουν. Κάθε ομάδα συμπληρώνει τον «Φάκελο Υπόθεσης», καταγράφοντας την περίληψη της υπόθεσης, τα εμπλεκόμενα πρόσωπα, τα στοιχεία και τεκμήρια, τη συλλογιστική πορεία του Χολμς και την τελική λύση. Η δομή αυτή λειτουργεί ως σκαλωσιά που καθοδηγεί την ανάγνωση, χωρίς να την περιορίζει.

Β΄ Φάση: Επεξεργασία 2ου Διηγήματος και Jigsaw (5η–8^η ώρα)

Κατά την 5^η ώρα, οι μαθητές και οι μαθήτριες εμβαθύνουν στην ανάλυση της μεθοδολογίας του Χολμς, μέσα από δραστηριότητα διάκρισης ανάμεσα σε «παρατήρηση» και «συμπέρασμα», ζητούμενο που αποτελεί και τον πυρήνα του επαγωγικού συλλογισμού τον οποίο επιδιώκει το σενάριο να καλλιεργήσει.

Την 6^η- 8^η ώρα εφαρμόζεται η μέθοδος Jigsaw: αρχικά, συγκροτούνται 3 ομάδες ειδικών ανά διήγημα, όπου οι μαθητές ανταλλάσσουν απόψεις, αναλύουν στοιχεία και καταλήγουν σε κοινά συμπεράσματα για το διήγημά τους.

Στη συνέχεια δημιουργούνται μικτές ομάδες, στις οποίες κάθε μαθητής/ήτρια παρουσιάζει το δικό του διήγημα βάσει δομημένου πλαισίου (υπόθεση, κεντρικό στοιχείο, τρόπος εξιχνίασης), με στόχο όλοι/ες οι μαθητές/τριες να αποκτήσουν συνολική εικόνα και των τριών διηγημάτων μέσω της αλληλοδιδασκτικής μεθόδου, υιοθετώντας την αρχή ότι η διδασκαλία του άλλου συνιστά ισχυρή μορφή μάθησης.

Γ΄ Φάση: Συλλογική Δημιουργική Γραφή (9^η–13^η ώρα)

Την 9^η-11^η ώρα οι ομάδες αναλαμβάνουν τη συλλογική συγγραφή μιας πρωτότυπης αστυνομικής ιστορίας, τηρώντας υποχρεωτικά την ακόλουθη δομή: παρουσίαση του μυστηρίου, παράθεση στοιχείων, εισαγωγή ενός παραπλανητικού στοιχείου, ανατροπή και λογική επίλυση. Η θεματική μπορεί να προσαρμοστεί στην εμπειρία των μαθητών —σχολική ζωή, ψηφιακό περιβάλλον— ή να τοποθετηθεί η δράση στην εποχή του Χολμς, ανάλογα με τις προτιμήσεις κάθε ομάδας.

Οι υπόλοιπες ώρες αφιερώνονται στην παρουσίαση των ιστοριών στην ολομέλεια, στη συζήτηση για τη λογική συνοχή και την πλοκή, στην ανατροφοδότηση από τους συμμαθητές και, τέλος, στην ανάρτηση των ιστοριών, για παράδειγμα στο ιστολόγιο ή στο Padlet του τμήματος.

5. Εναλλακτικές Διδακτικές Διαδρομές

Πέραν της γραπτής αφήγησης, προτείνονται εναλλακτικές μορφές τελικού προϊόντος, ώστε να αξιοποιούνται διαφορετικά ενδιαφέροντα και ταλέντα εντός της τάξης. Η ψηφιακή αφήγηση επιτρέπει τη μετατροπή της ιστορίας σε μορφή blog ή vlog, ενώ η οπτικοποίηση μέσω κόμικ ή storyboard ευνοεί τους μαθητές με έντονη οπτική σκέψη. Η εγκληματολογική προσέγγιση, με την κατασκευή ενός infographic που παρουσιάζει τα στοιχεία της υπόθεσης, ενισχύει τις δεξιότητες σύνθεσης και ιεράρχησης πληροφορίας. Το podcast, υπό τη μορφή αστυνομικού δελτίου, αξιοποιεί τον προφορικό λόγο και τη διαφοροποίηση της φωνής, ενώ το graphic novel τεσσάρων έως έξι καρτέ προσφέρει μια πιο συμπυκνωμένη αφηγηματική πρόκληση. Κάθε ομάδα επιλέγει ελεύθερα τη μορφή που εκπροσωπεί καλύτερα τις δεξιότητες των μελών της.

6. Διαφοροποιημένη Διδασκαλία

Δεδομένης της ετερογένειας ενός τυπικού τμήματος Α΄ Γυμνασίου, το σενάριο μπορεί να ενισχυθεί με συστηματικές πρακτικές διαφοροποίησης ως προς το περιεχόμενο, τη διαδικασία, το τελικό προϊόν και το μαθησιακό περιβάλλον.

Ως προς το επίπεδο ετοιμότητας, οι μαθητές και οι μαθήτριες με πιο περιορισμένη αναγνωστική άνεση μπορούν να υποστηριχθούν με απλοποιημένες περιλήψεις, υποστηρικτικό λεξιλόγιο, γλωσσάρι όρων του είδους (θύμα, δράστης, κίνητρο, ένδειξη) και καθοδηγούμενη ανάγνωση σε μικρή ομάδα με την υποστήριξη του εκπαιδευτικού, ενώ οι μαθητές και οι μαθήτριες με μεγαλύτερη αναγνωστική ευχέρεια θα μπορούσαν να αναλάβουν εμπλουτισμένες δραστηριότητες, όπως τη σύγκριση του διηγήματος με το πρωτότυπο αγγλικό κείμενο του Doyle ή τη διερεύνηση της εποχής και του ιστορικού πλαισίου της βικτωριανής Αγγλίας.

Ως προς τις επιμέρους δεξιότητες των μαθητών/τριών, η ίδια η δομή του σεναρίου προσφέρει ήδη ενσωματωμένη διαφοροποίηση μέσα από τις εναλλακτικές διδακτικές διαδρομές της προηγούμενης ενότητας: ένας μαθητής με κλίση στον προφορικό λόγο μπορεί να επιλέξει να δημιουργήσει ένα podcast, ενώ ένας μαθητής με κλίση στο σχέδιο μπορεί να επιλέξει το κόμικ, χωρίς αυτό να μειώνει τη βαρύτητα ή την πολυπλοκότητα του μαθησιακού στόχου.

Ως προς το μαθησιακό προφίλ, η εναλλαγή των ρόλων εντός της ομάδας (συντονιστής, αναλυτής, χρονολόγος, γραμματέας, εκπρόσωπος) επιτρέπει σε κάθε μαθητή να συνεισφέρει μέσα από τη λειτουργία που του ταιριάζει περισσότερο, ενώ η χρήση δομημένων φύλλων εργασίας με σαφείς υπο-ερωτήσεις λειτουργεί ως γενική σκαλωσιά (scaffolding) που διευκολύνει όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες, ανεξαρτήτως επιπέδου.

Τέλος, προτείνεται η χρήση οπτικών βοηθημάτων (π.χ. σχηματική αναπαράσταση της αλυσίδας «παρατήρηση → σκέψη → συμπέρασμα»), η παροχή προτάσεων εκκίνησης γραφής για τους μαθητές και τις μαθήτριες που δυσκολεύονται να ξεκινήσουν την παραγωγή κειμένου, καθώς και η δυνατότητα προφορικής αντί γραπτής απόδοσης ορισμένων ερωτημάτων του «Φακέλου Υπόθεσης» για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, χωρίς να μεταβάλλεται ο μαθησιακός στόχος της δραστηριότητας, για παράδειγμα με την ηχογράφηση των παρατηρήσεων και συμπερασμάτων τους.

7. Εναλλακτική Υλοποίηση χωρίς Χρήση Ψηφιακών Μέσων

Το σενάριο έχει σχεδιαστεί ώστε να παραμένει πλήρως λειτουργικό και σε τάξεις χωρίς πρόσβαση σε ψηφιακό εξοπλισμό ή σε σχολικές μονάδες με περιορισμένη ψηφιακή υποδομή. Ο «Φάκελος Υπόθεσης» μπορεί να υλοποιηθεί ως έντυπος φυσικός φάκελος ανά ομάδα, με έγχρωμες κάρτες τεκμηρίων που οι μαθητές κατασκευάζουν οι ίδιοι με χαρτόνι και μαρκαδόρους, αντί για ψηφιακή παρουσίαση. Αντί για Padlet ή ψηφιακό «τοίχο τεκμηρίων», μπορεί να δημιουργηθεί ένας πραγματικός πίνακας ανακοινώσεων της τάξης, στον οποίο οι μαθητές αναρτούν τα τεκμήριά τους και τα συνδέουν οπτικά με κλωστή ή κορδέλα, όπως σε κλασικές αστυνομικές αναπαραστάσεις.

Το storyboard της Γ' φάσης μπορεί να σχεδιαστεί εξ ολοκλήρου σε χαρτί, με τη χρήση τυπωμένων πλαισίων προς συμπλήρωση, ενώ η εναλλακτική διαδρομή του podcast μπορεί να αντικατασταθεί από ζωντανή προφορική παρουσίαση τύπου «ραδιοφωνικού δελτίου» ενώπιον της τάξης, αξιοποιώντας μόνο τη φωνή και, προαιρετικά, απλά ηχητικά εφέ που παράγονται με αυτοσχέδια μέσα. Το graphic novel και το κόμικ αποτελούν να μεν εξ ορισμού αναλογικές δραστηριότητες, θα μπορούσαν όμως να δημιουργηθούν και ψηφιακά με τη χρήση αντίστοιχων εφαρμογών.

Τέλος, αντί της ανάρτησης στο σχολικό ιστολόγιο, οι τελικές ιστορίες μπορούν να συγκεντρωθούν σε ένα έντυπο ανθολόγιο τάξης ή σε αφίσες που εκτίθενται στον διάδρομο του σχολείου ή αναγιγνώσκονται σε μια ειδική «βραδιά αστυνομικής λογοτεχνίας» με συμμετοχή γονέων και άλλων τμημάτων, διατηρώντας έτσι τον στόχο της δημόσιας παρουσίασης του μαθητικού έργου χωρίς εξάρτηση από ψηφιακά μέσα.

8. Εκτίμηση Κινδύνων και Διδακτική Διαχείριση

Η εφαρμογή ενός εκτεταμένου, ομαδοσυνεργατικού σεναρίου 12–13 ωρών εγκυμονεί προβλέψιμες δυσκολίες, τις οποίες το σενάριο επιχειρεί να αντιμετωπίσει προληπτικά μέσα από συγκεκριμένες διδακτικές επιλογές. Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τις κυριότερες πιθανές δυσκολίες και τους αντίστοιχους μηχανισμούς διαχείρισής τους.

Πιθανή δυσκολία	Τρόπος αντιμετώπισης
Ανομοιογενής αναγνωστική ικανότητα	Υποστηρικτικό λεξιλόγιο και καθοδηγούμενη ανάγνωση
Δυσκολία κατανόησης πλοκής	Δομημένα φύλλα εργασίας
Παθητική συμμετοχή μελών ομάδας	Σαφής κατανομή και εναλλαγή ρόλων
Χρονική υπέρβαση στη φάση της γραφής	Χρήση storyboard ως προπαρασκευαστικού σταδίου

9. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των μαθητών έχει διττό χαρακτήρα, διαμορφωτικό και τελικό, και βασίζεται σε τρεις άξονες: την πληρότητα και ορθότητα των «Φακέλων Υπόθεσης» που συμπληρώνονται κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης, τη συμμετοχή στην ομαδοσυνεργασία και στη διαδικασία Jigsaw, καθώς και τη συνοχή και τη λογική αρτιότητα της τελικής παραγόμενης ιστορίας. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προτείνεται η χρήση ρουμπρίκας αυτοαξιολόγησης ομάδων, ενώ για την τελική αξιολόγηση της δημιουργικής γραφής χρησιμοποιείται αναλυτική ρουμπρίκα τεσσάρων κριτηρίων (κατανόηση της αστυνομικής λογικής, συνεργασία, δομή κειμένου, δημιουργικότητα), οι οποίες παρατίθενται στο Παράρτημα.

Παράρτημα

Στο παράρτημα περιλαμβάνονται τα φύλλα εργασίας που υποστηρίζουν κάθε φάση του σεναρίου, οι ρουμπρίκες αξιολόγησης και η ενδεικτική δικτυογραφία.

A. Φύλλα Εργασίας

Φύλλο Εργασίας ατομικής ανάγνωσης - Κατανόηση και πρώτη ανάγνωση λογοτεχνικού κειμένου

I. Ποιος ο **τίτλος** του κειμένου;

.....

II. α. Ποιος ο **συγγραφέας** του κειμένου;

.....

II. β. Βρείτε τρία στοιχεία για τη **ζωή** του που βρίσκετε ενδιαφέροντα.

.....

III. Το κείμενο

A. Κατανόηση περιεχομένου

1. Ποιο είναι το βασικό **πρόβλημα** που παρουσιάζεται στο κείμενο;

.....

2. Ποια **πρόσωπα** εμφανίζονται και ποιος είναι ο ρόλος τους;

.....

3. Ποια **στοιχεία** του κειμένου δημιουργούν αίσθηση μυστηρίου;

.....

B. Υποθέτω – Πριν φτάσω στο τέλος της ιστορίας

1. Ποιο πιστεύεις ότι είναι ο **ένοχος**;

.....

2. Ποια **στοιχεία** σε οδηγούν σε αυτό το συμπέρασμα;

.....

Γ. Επαληθεύω – Αφού διαβάσω όλη την ιστορία

1. Ποιο είναι το **τέλος** της ιστορίας; Βρήκες τον ένοχο;

.....

2. Ποια **στοιχεία** οδήγησαν τον ντετέκτιβ στη λύση του μυστηρίου;

.....

3. Σου άρεσε το τέλος αυτό ή θα το άλλαζες, ώστε να σε εκφράζει περισσότερο;

.....

Φύλλο Εργασίας: «Ο Φάκελος της Υπόθεσης», ομάδες ειδικών

Ομάδα: **Διήγημα:**

Το Αίνιγμα: Ποιο είναι το μυστήριο που καλείται να λύσει ο Χολμς; Περιγράψτε το με μια πρόταση που θα μπορούσε να είναι τίτλος σε news alert στο κινητό ενός εφήβου σήμερα.

.....
.....

1. Περίληψη της υπόθεσης (5–6 προτάσεις)

.....
.....

2. Τα Πρόσωπα «Κλειδιά»:

Το Θύμα: (Ποιος έπαθε τη ζημιά;)

Ο Ύποπτος: (Ποιος μας φαίνεται «ένοχος» στην αρχή;)

Ο Αόρατος Ένοχος: (Ποιος ήταν τελικά;)

3. Ο Τοίχος των Τεκμηρίων: Ο Χολμς λέει: «Βλέπεις, αλλά δεν παρατηρείς». Καταγράψτε 3 αντικείμενα ή λεπτομέρειες που οι άλλοι αγνόησαν, αλλά ο Σέρλοκ αξιοποίησε.

1.
2.
3.

4. Λάθος εντύπωση (πλάνη)

Ποιο στοιχείο θα μπορούσε να παραπλανήσει έναν απλό αναγνώστη;

.....

Συζητήστε:

- Μπορεί ένα συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε μελετώντας τα στοιχεία να είναι λάθος;
- Πότε ένα στοιχείο γίνεται απόδειξη;

5. Πώς έφτασε ο Χολμς στη λύση; Συμπληρώστε την αλυσίδα ακολουθώντας το σχήμα για όλα τα στοιχεία:

Παρατήρηση: → Σκέψη: → Συμπέρασμα:

6. Η λύση της υπόθεσης

.....

Φύλλο Εργασίας 2:

ΚΑΡΤΑ ΕΙΔΙΚΟΥ

Όνομα «Εμπειρογνώμονα»: _____

Διήγημα: _____

Αποστολή: Τώρα που άλλαξες ομάδα, πρέπει να «πουλήσεις» την υπόθεσή σου στους νέους συνεργάτες σου. Έχεις 2 λεπτά να τους εξηγήσεις την πλοκή. Σημείωσε 5 λέξεις-κλειδιά που δεν πρέπει να ξεχάσεις. (π.χ. *Χήνα, κόσμημα, ξενοδοχείο, παγίδα, τύψεις*)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

1. Τι συνέβη (2 προτάσεις)

.....
.....

2. Ποιο ήταν το μυστήριο;

.....
.....

3. Το πιο σημαντικό στοιχείο

.....
.....

4. Πώς το έλυσε ο Χολμς;

.....
.....

Φύλλο Εργασίας 3: Storyboard Αστυνομικής Ιστορίας

ΠΡΙΝ γράψετε, συζητήστε και συμπληρώστε.

Συζητήστε την πλοκή σε 4 Βήματα:

1. **Η Εμφάνιση:** Ποιος ζητάει βοήθεια και γιατί;
2. **Η Έρευνα:** Πού πάνε οι ήρωες για να βρουν στοιχεία;
3. **Η Ανατροπή:** Ποιος φαινόταν αθώος αλλά δεν είναι;
4. **Το Φινάλε:** Πού και πώς γίνεται η τελική αναμέτρηση

Τώρα συμπληρώστε επιγραμματικά:

1. Το μυστήριο

.....

.....

2. Οι ύποπτοι

.....

3. Τα στοιχεία (τουλάχιστον 3)

1.
2.
3.

4. Το παραπλανητικό στοιχείο

.....

5. Η ανατροπή

.....

6. Η λύση (λογική εξήγηση!)

.....

Φύλλο Εργασίας 4: Τελική Συγγραφή

Γράψτε την ιστορία σας (300–400 λέξεις)

Υποχρεωτικά να περιλαμβάνει:

- ✓ μυστήριο
- ✓ στοιχεία
- ✓ λάθος κατεύθυνση
- ✓ ανατροπή
- ✓ εξήγηση τύπου Χολμς

B. Ρουμπρίκες Αξιολόγησης

1. Ρουμπρίκα Αυτοαξιολόγησης Ομάδων

Κριτήριο	1	2	3
Συνεργαστήκαμε καλά			
Συμμετείχαν όλοι			
Καταλάβαμε τα διηγήματα			
Η ιστορία μας είχε λογική συνοχή			

Τι κάναμε καλά: _____

Τι θα βελτιώναμε: _____

2. Ρουμπρίκα Αξιολόγησης Δημιουργικής Ομαδοσυνεργατικής Γραφής

Κριτήρια	1: Ανεπαρκής	2: Βασική	3: Ικανοποιητική	4: Πολύ Καλή	5: Εξαιρετική
1. Κατανόηση (Αστυνομική Λογική)	Η ιστορία δεν έχει μυστήριο ή η λύση είναι εντελώς τυχαία (π.χ. «το ονειρεύτηκε»).	Υπάρχει ένα απλό αίνιγμα, αλλά η μέθοδος του Χολμς είναι ασαφής.	Το μυστήριο είναι κατανοητό. Ο ήρωας βρίσκει στοιχεία, αλλά η σύνδεσή τους είναι προβλέψιμη.	Καλή χρήση τεκμηρίων. Η λύση βασίζεται σε παρατηρήσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της πλοκής.	Βαθιά κατανόηση της μεθόδου του Χολμς. Λεπτομερή στοιχεία που οδηγούν σε μια λογικά αδιαμφισβήτητη λύση.
2. Συνεργασία	Ένα άτομο έγραψε τα πάντα ή η ομάδα δεν επικοινωνούσε καθόλου.	Υπήρξαν πολλές συγκρούσεις. Ο καταμερισμός εργασιών ήταν άνισος.	Η ομάδα λειτούργησε, αλλά χρειαζόταν διαρκή παρέμβαση του εκπαιδευτικού.	Καλή συνεργασία. Ο καθένας είχε τον ρόλο του και υπήρχε αλληλοϋποστήριξη.	Υποδειγματική συνέργεια. Ενεργητική ακρόαση, σεβασμός στις ιδέες όλων και κοινή ευθύνη για το αποτέλεσμα.
3. Δομή Κειμένου (Πλοκή & Συνοχή)	Το κείμενο είναι ασύνδετο, χωρίς αρχή, μέση και τέλος.	Υπάρχει μια στοιχειώδης ροή, αλλά η κορύφωση του μυστηρίου λείπει ή είναι απότομη.	Σωστή δομή (Εισαγωγή-Δράση-Λύση), αλλά με ορισμένα λογικά κενά στην αφήγηση.	Καλά δομημένη ιστορία με σωστή κλιμάκωση της έντασης και ομαλές μεταβάσεις.	Άψογη αφηγηματική οικονομία. Η ένταση χτίζεται αριστοτεχνικά και η λύση έρχεται ως φυσική κατάληξη.
4. Δημιουργικότητα	Η ιστορία είναι αντιγραφή από υπάρχοντα έργα ή στερείται φαντασίας.	Χρήση κλισέ (π.χ. ο κλέφτης ήταν ο κακός γείτονας) χωρίς καμία πρωτοτυπία.	Μερικές ενδιαφέρουσες ιδέες, αλλά η προσέγγιση παραμένει συμβατική.	Πρωτότυπη πλοκή με έξυπνες ανατροπές που ξεφεύγουν από τα αναμενόμενα.	Εντυπωσιακή πρωτοτυπία. Ευρηματική μεταφορά των στοιχείων στο σήμερα με χιούμορ και «έξυπνα» ευρήματα.

Γ. Ενδεικτική Δικτυογραφία

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Πλαίσιο κατευθύνσεων και προτάσεων για την ανάγνωση αυτοτελών λογοτεχνικών βιβλίων στο
Γυμνάσιο για το σχολικό έτος 2025-2026

Σχολικό εγχειρίδιο: Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς

Μαθησιακή στρατηγική Jigsaw

Βιντεο-αναγνώσεις

Το μπλε πετράδι

<https://youtu.be/eAx1z7cYYZI?si=8-F2tABGfoxNdJqd>

Το διαδραστικό βίντεο

https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1588407

Η κορδέλα με τις βούλες

<https://youtu.be/4zKW1s4wHFA>

Το διαδραστικό βίντεο

https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1588528

Το σμαραγδένιο στέμμα

https://youtu.be/VI_-tRvpuds

Το διαδραστικό βίντεο

https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1588510